

Jornada «PROVA PERICIAL I PERITATGE »

Barcelona, 3 de Juliol 2014

www.uoc.edu

www.perits.org

Els errors més freqüents comesos per un perit en el seu dictamen

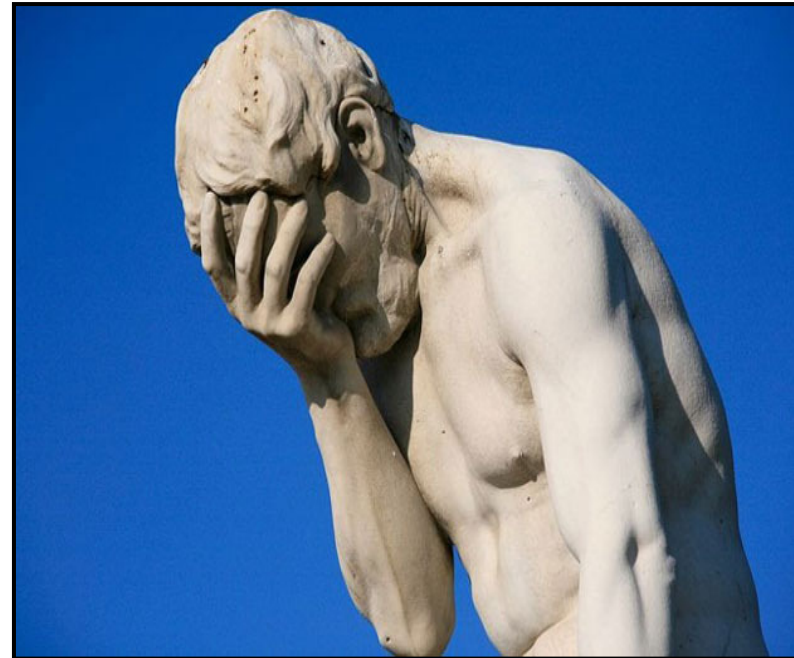
**Rafael Orellana de Castro – perit
cal·lígraf i advocat
www.gabineteorellana.com**

¿Què entenem per error en un dictamen pericial?

Una equivocació en algún apartat del dictamen **que pot desvirtuar-lo, o restar-li credibilitat i fiabilitat.**

També poden aparèixer durant les compareixences del perit davant el Jutjat, i **sobretot durant la Vista Oral.**

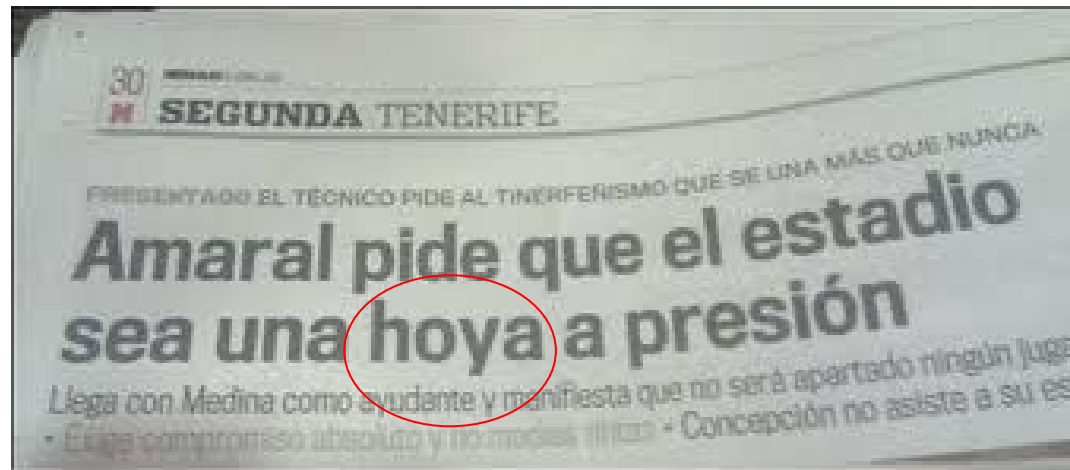
¿Què entenem per error en un dictamen pericial?

Qualsevol error es posarà de manifest per la part (advocat) a la que el nostre dictamen perjudica, per tal de restar-li valor.

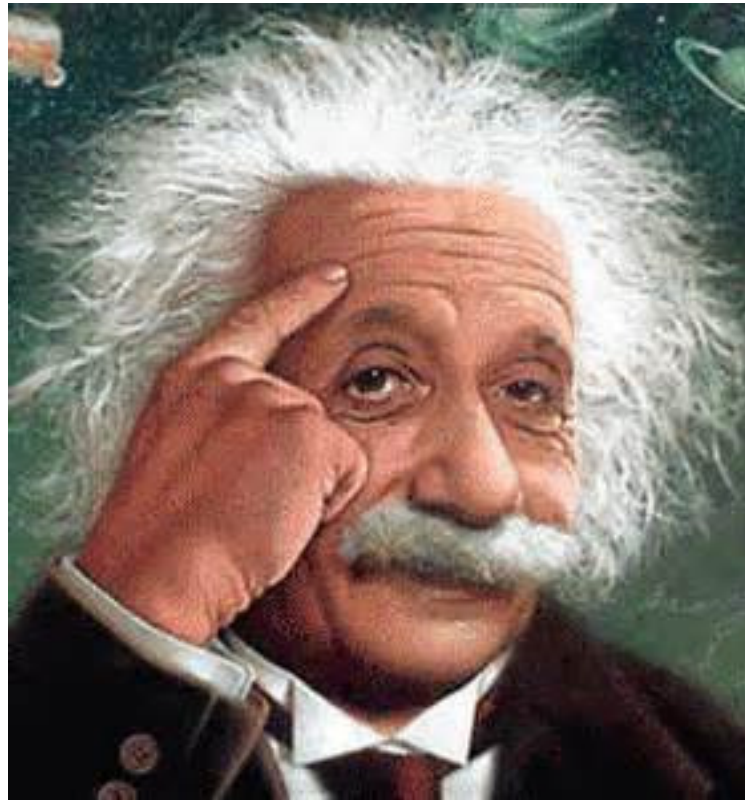
Errors de forma

- Afecten a la part **més externa o superficial** del dictamen. Es poden deure a una **manca d'atenció o cura** en l'elaboració o redacció de l'informe.
- No tenen perquè invalidar-lo, tot i que **poden restar claredat i comprensió al seu contingut.**

Errors de forma

Abans d'entregar l'informe, cal repassar-lo i llegir-lo.

Errors de fons

Afecten a la part “substancial” (contingut) de l’informe.

Es troben normalment en l’aplicació del **mètode** indicat i en el desenvolupament del **procés analític**.

Errors de fons

Seran **errors greus** que poden invalidar o desvirtuar el nostre informe.

Desprestigiaran al perit.

Es poden deure a la pròpia **incapacitat tècnica** i professional del perit, o a una **actitud irresponsable** en el seu exercici.

Qüestions generals en abordar la realització del nostre dictamen pericial

No enquadernar els nostres dictamens amb “canutillo”!!

Qüestions generals en abordar la realització del nostre dictamen pericial

- **Professionalitat:** Capacitació i formació.
- **Experiència forense:** Entendre la realitat i la dinàmica judicial.
- **Objetivitat i imparcialitat.** Relacions amb els advocats.

Qüestions generals en abordar la realització del nostre dictamen pericial

Exposició clara:

- Bona expressió escrita i bona oratòria.
- Evitar l'abús de tecnicismes. Ser didàctic.

Qüestions generals en abordar la realització del nostre dictamen pericial

Exposició clara (2):

Rigor i ordre en l'exposició

Estar en disposició de justificar tot allò que s'indica

Contingut del dictamen pericial

Contingut del dictamen pericial

Normalització espanyola: AENOR Comité CNT 197 sobre INFORMES PERICIALES.

Normalització europea: CEN 405 sobre EXPERTISE SERVICES. En procés d'elaboració. **Important: Formació del perit.**

Contingut del dictamen pericial

1. Dades del perit.
2. Antecedents.
3. Objecte del dictamen.
4. Descripció de la cosa peritada.
5. Observacions i reserves.
6. Metodologia (aplicable al cas).
7. Realitzacions pericials.
8. Instrumental utilitzat.
9. Conclusions.
10. Data del dictamen.
11. Annexes.
12. Declaració d'objectivitat art. 335 LEC.

1. Dades del perit

Adreça i dades per a localitzar al perit.

Referència a la **qualificació professional** (títols, estudis de especialització, activitat docent, pertinença a Col·legis o Associacions professionals, articles publicats sobre l'especialització o el tema objecte de perícia, etc).

1. Dades del perit

Abstenir-se d'incloure títols, cursos o «cursets» que res o poc tinguin a veure amb el contingut de l'informe tècnic que presentem al Jutjat.

Taller de iniciación al Ganchillo
Cadeneta, punto bajo, punto enano, punto alto, leer patrones
Talleres de 4 horas
En MULTITEGIA General Concha 19, 1º dcha. Bilbao
www.multitegia.com

2. Antecedents

- Procediment judicial i Tribunal al qual va dirigit el dictamen.
- Parts en litigi.
- Part proponent de la prova, o qui ens encarga el dictamen.

3. Objecte del dictamen

- **Transcriure** exactament allò que se'ns demana. Dificultat.
- **Clarificar** o depurar la formulació de la prova. Perit como assessor de l'advocat.
- **No modificar** el sentit de la petició de prova. **Sol·licitar** prèviament a les parts o al Tribunal els aclariments que calguin.

3. Objecte del dictamen

No anar més enllà de l'extrem estricte que se'ns sol·licita!!

Conseqüència d'un informe extralimitat:

Sentència Tribunal Suprem 25-11-2010:

“... En el caso el perito judicial *se excedió en el informe realizado porque la prueba pericial judicial fue propuesta por la parte actora con el contenido que ha quedado expuesto en el antecedente de hecho octavo de esta sentencia* y así fue declarada pertinente en la audiencia previa, y el perito judicial emitió el informe en el que, además de concluir sobre la prueba pericial declarada pertinente -relativa a las mediciones de la vivienda-, examinó los defectos de construcción que advirtió en su visita a la vivienda de los actores, *actuación que no le había sido encomendada*”

4. Descripció de l'objecte peritat

Descriure l'objecte peritat de manera detallada.

Qualsevol característica **específica** que mereixi ser exposada respecte a l'objecte de la perícia.

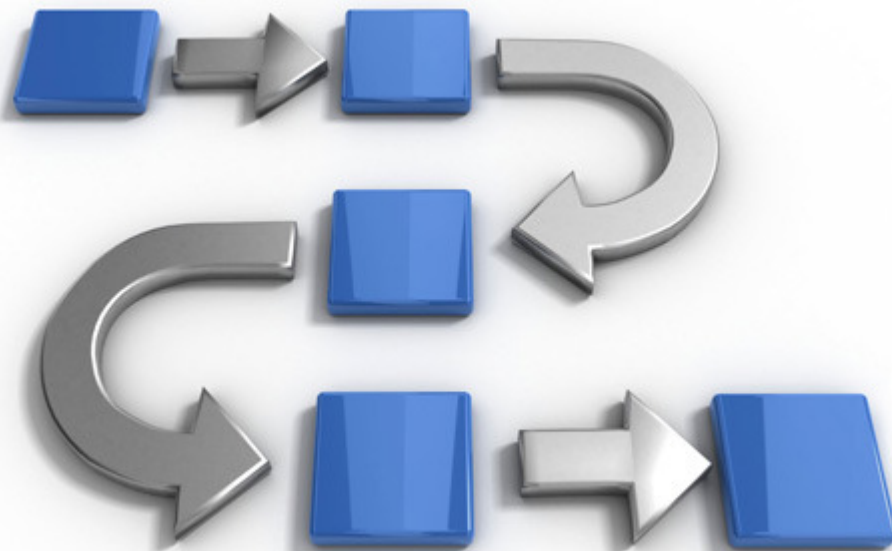
5. Observacions i reserves

- Qualsevol circumstància que afecti el correcte desenvolupament del dictamen.

6. Metodologia

- Incloure sempre en el nostre informe **la metodologia** aplicable al supòsit plantejat.
- Fer referència a protocols avalats i actualitzats per la comunitat científica de la nostra especialitat.

6. Metodologia

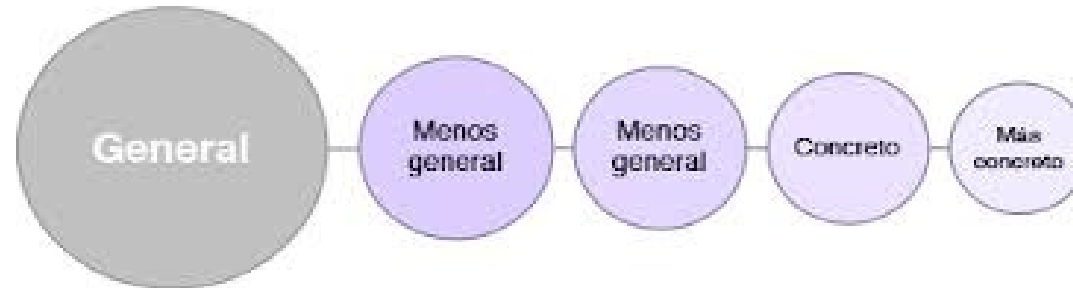
No a metodologies inapropiades o inútils.

Exposar-la de forma comprensible per al destinatari.

$$1 + 1 = 2$$

7. Realitzacions pericials

Iter investigatiu: anar **de lo general a lo particular**.

Aplicar de manera fidel la metodologia indicada.
Seguir una seqüència lògica en el nostre procés investigatiu. No actuar «per saltum».

Seguir un protocol de treball **verificable** en tot moment.

7. Realizacions pericials

Valoració del resultats.

Donar suport al nostre estudi a través de mostres gràfiques (dibuixos, fotografies, maquetes, diagrames, etc).
Judici Oral.

7. Realizacions pericials

- Ser capaços d'exposar en qualsevol moment el «quan» de tot l'expedient: gestions, entrega de documents, visites (finca p.e.), reunions amb les parts, trucades, etc.

8. Instrumental utilitzat

Relacionar l'instrumental utilitzat per a portar a terme l'informe. "Laboratori" del perit.

No incloure instruments inapropiats o inútils.

Descriure la seva funció i utilitat per al cas concret.

9. Conclusions

Es la part més important de l'informe.

Es la que rep **major interès** per part dels destinataris dels nostres dictàmens.

9. Conclusions

Un bon informe pot quedar afectat per la mala formulació de la seva conclusió (i al contrari).

9. Conclusions

una bona conclusió hauria de complir ...

- **La regla de las cinc « c »:**

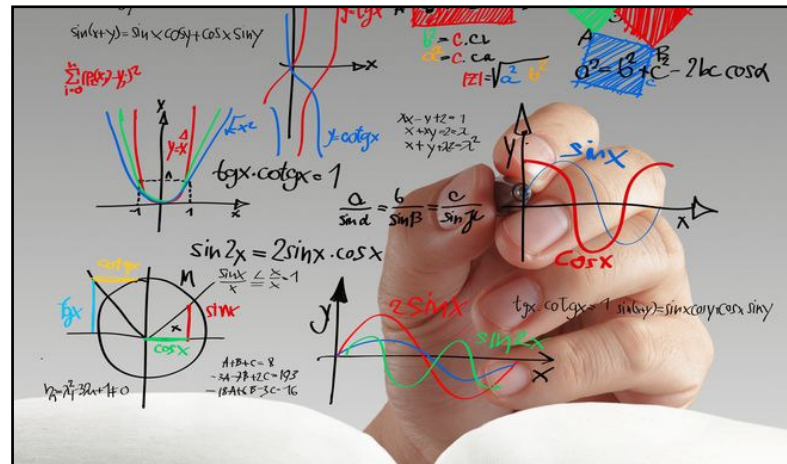
9. Conclusions

- **C**orrecta
- **C**ompleta
- **C**lara
- **C**oncisa
- **C**ongruent (o **C**oherent)

- **Una conclusió, una idea.**

9. Conclusions

- NO! A conclusions farragoses, contradictòries, incompletes, complicades, tendencioses, incongruents, absurdes, que s'extralimiten, i que indueixen a error.

- **Conseqüències** d'aquest tipus de conclusions o dictamens erronis:

Conseqüència d'una conclusió **errònia**:

Sentència Tribunal Suprem 29-10-2008:

Conclusiones del perito informático: “1) ...no siendo consciente y no sabiendo (D. Germán) por tanto, que al guardarse los ficheros descargados implicaba ... 2) Que el usuario Don Germán no conocía el funcionamiento anteriormente descrito, siendo ignorante de que su ordenador tenía acceso libre para terceros por el hecho de utilizar el Programa Emule ....

“... es clara la invasión de las funciones reservadas al Tribunal por el Sr. Perito, lo que en modo alguno puede ser admitido ni tenido en cuenta.”

Concepte de “**literosuficiència**” que utilitza
el Tribunal Suprem:

STS 19-7-2007, “En síntesis, las periciales psicológicas de cargo no son "literosuficientes" para demostrar el error "facti" esgrimido. La Audiencia razona extensamente porqué rechaza como pruebas de cargo las cuatro periciales de la acusación, sobre la base del análisis crítico de la metodología y contenido de los informes aportados por otras cuatro peritos psicólogas: lo grabado de las entrevistas y que se visionó en el juicio es un reducido resumen; fueron entrevistas semiestructuradas con preguntas directas y no abiertas; se inducen las respuestas; se amenaza veladamente y se premia cuando contesta lo deseado; se incluyen detalles en las preguntas no mencionados por la menor; no se hicieron constar las posibles hipótesis; los informes psicológicos son parciales e incompletos; están desaconsejadas las pruebas psicológicas sucesivas y a Constanza se la sometió a un número muy elevado de ellas, lo que crea riesgo de sugestión y pierden espontaneidad las respuestas pues "ya saben a lo que van, se lo aprenden y lo repiten".

Altres conseqüències d'una conclusió **errònia**:

AP Vizcaya 06.04.95“... De acuerdo con ello sólo las firmas dubitadas que superan un 75% de equivalencias pueden estimarse como hechas por la misma mano, lo que lleva a los peritos a estimar como falsas las dos firmas de las pólizas de afianzamiento que tienen por base esta causa, las que alcanzan unas equivalencias del 57,03% y 61,97%, justificándose el baremo expresado en percentiles por la propia experiencia de los peritos”

9. Conclusions

¿Poden existir conclusions alternatives?
¿Quines són?

Sí (tot i que algunes sentències parlen de la **conclusivitat** del dictamen).

SAP València 13-3-2012:

“La conclusión a folio 120 no sirve en cuanto a las indubitadas. Resulta igualmente elemento a destacar en nuestra valoración la conclusión sobre la “variabilidad de formaciones” ya que las firmas indubitadas “son las que resultan más irregulares, en cuanto a tamaño, inclinación, formaciones de trazos concretos...”. En consecuencia, no compartimos, como afirmación absoluta, la conclusión recogida en el dictamen pericial, atendidos todos los elementos puestos de manifiesto en el informe y lo indicado en el acto del juicio. Las diferencias entre todas las (firmas) obrantes en autos, nos ha de llevar a analizar otros elementos probatorios”.

10. Data

¿Quina data cal posar al dictamen?

11. Annexes al dictamen

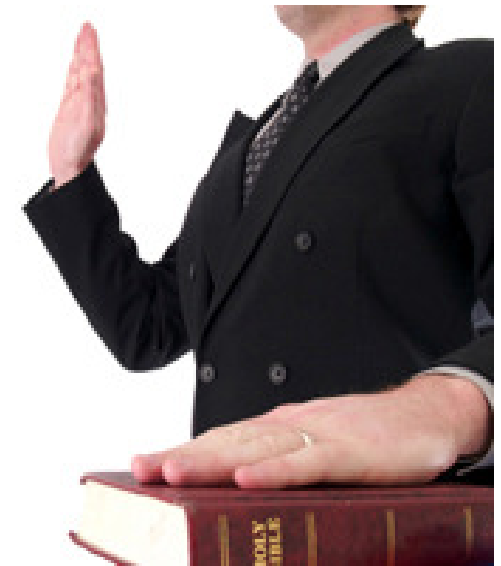
Demostració visual dels nostres informes (per a un neòfit i per a nosaltres).

Poder acompanyar un suport de memòria amb les il·lustracions gràfiques o documentació.

Vista Oral.

12. Declaració d'objectivitat

- Art. 335 LEC: perit de designació judicial i perit designat i aportat per una de les parts.
- Declaració de conèixer les sancions penals i que no ens afecten les “tachas” (rebuig) de la LEC.

12. Declaració d'objectivitat **(Model)**

“D’acord amb el que queda preceptuat a l’article 335.2 de la LEC, manifesto sota jurament que en emetre el present dictamen, he actuat amb la major objectivitat possible, prenent en consideració tant el que pugui afavorir com allò que sigui susceptible de causar perjudici a qualsevol de les parts, que coneixo les sancions penals en las que puc incórrer si incumpleixo el meu deure com a perit, i que no concorren en mi les circumstàncies de rebuig legal previstes en l’article 343 LEC.”

Altres qüestions a tenir en compte abans d'entregar el dictamen

- Que el nostre dictamen sigui fidel reflex de la nostra opinió. *Prova d'estanqueitat.*
- Signar el dictamen.

Altres qüestions a tenir en compte abans d'entregar el dictamen

Seguir en tot moment els principis deontològics i les bones pràctiques de l'entitat o associació a la qual es pertany.

http://www.perits.org/codigo_deontologico.php

Errors del perit al judici oral

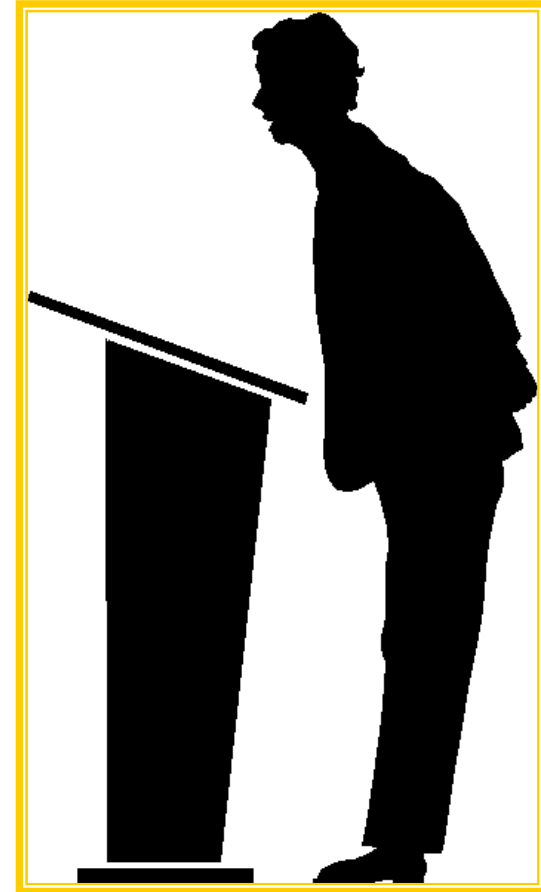

Errors del perit al judici oral

Principis procesals d'immediació, oralitat i contradicció.

En l'acte de judici oral, té força rellevància l'acte pericial.

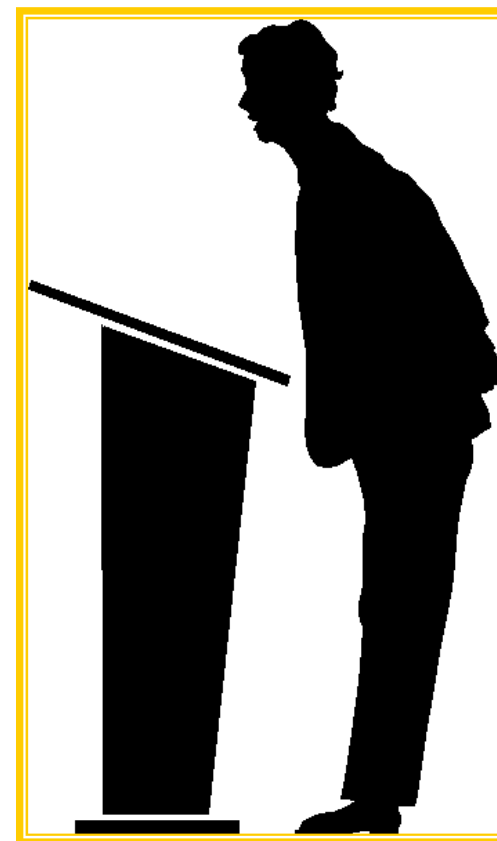
Els errors comesos en aquesta part del procés podran condicionar el resultat de la litis.

Errors del perit al judici oral

Importància de la preparació i defensa del nostre informe.

Actitud del perit davant el Tribunal: **convicció-rigor-credibilitat- humilitat.**

Errors del perit al judici oral

Fugir d'actituds prepotents-tendencioses-irrespectuoses

¿Cal respondre a **totes** les preguntes que ens formulen?

Entendre l'actitud de l'advocat que qüestiona el nostre dictamen

Gràcies per la vostra atenció!!

Rafael Orellana

r.orellana@gabineteorellana.com